

Ce este Politica de Coeziune și care sunt beneficiile ei pentru România și pentru regiunile Europei?

Ca raportori ai Parlamentului European pentru două regulamente care formează cadrul legislativ pentru viitoarea Politică de Coeziune în perioada 2014-2020, vom încerca să oferim o privire de ansamblu asupra situației actuale, schimbările în curs de desfășurare și ce poate și trebuie să facă România pentru a face un mare pas înainte.

Politica de Coeziune este una dintre cele mai de succes politici europene și a încercat, chiar de la momentul implementării sale, să reducă disparitățile și decalajele de dezvoltare dintre diferitele regiuni ale Uniunii Europene. Aceste decalaje de dezvoltare s-au adâncit în cursul anilor datorită procesului de lărgire al Uniunii, proces care a integrat state în general mai puțin dezvoltate decât media țărilor care fac parte din Uniunea Europeană, cum este și cazul României.

Uniunea Europeană este conștientă de faptul că, pentru a beneficia pe deplin de o piață unică largă este necesar să se permită acestor regiuni rămase în urmă să-și crească nivelul lor de dezvoltare. Economia europeană nu este argumentul exclusiv pentru Politica de Coeziune. Un anumit grad de omogenitate în dezvoltare este unul din drepturile pe care le promovăm pentru cetățenii noștri, împreună cu celelalte principii de bază ale Uniunii.

Revenind la modul concret în care funcționează Politica de Coeziune, trebuie să spunem că principiul care a fost aplicat până astăzi a fost cel al solidarității. Spunem până astăzi deoarece unele state membre solicită reducerea bugetului alocat țărilor mai puțin dezvoltate în două etape: reducerea contribuțiilor obișnuite din partea statelor membre la bugetul Uniunii și apoi, pentru ceea ce privește strict Politica de Coeziune, reducerea resurselor disponibile statelor membre și regiunilor de dezvoltare, în baza nivelului lor de dezvoltare economică.

Din acest punct de vedere, România este împărțită în câteva regiuni care aparțin toate zonei de convergență. Acest lucru înseamnă că aceste regiuni se încadrează în categoria celor mai puțin dezvoltate și beneficiază așadar de cel mai înalt nivel de sprijin financiar din partea Uniunii Europene.

Pentru perioada 2007 – 2013 (Politica de Coeziune este împărțită în perioade de programare pe 7 ani) UE a pus pe masă 19,7 miliarde de euro pentru România. Așadar, o sumă imensă la care se adaugă contribuția națională, pentru că, programele Politicii de Coeziune sunt finanțate de UE, însă, trebuie să existe și o contribuție din partea statelor membre. Acest lucru înseamnă că, pentru toate aceste programe, România are nu mai puțin de 23,7 miliarde de euro disponibili, rezultați din trei fonduri diferite: Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FEDR), Fondul Social European (FSE) și Fondul de Coeziune (FC).

Situația astfel descrisă pare a fi extrem de favorabilă, cu sume imense de bani disponibile pe de o parte și o țară care are nevoie disperată de acestea pentru a stimula dezvoltarea, pe de altă parte. Dar situația reală nu este la fel de simplă. Procedura pentru buna utilizare a acestor resurse are nevoie de expertiză, eforturi de planificare și de capacitate de co-finanțare națională.

Până în prezent, România nu a îndeplinit nici una din aceste condiții. Guvernele care au fost la putere, în ciuda dificultăților normale întâmpinate la început, nu au fost în măsură să exploateze pe deplin această politică care ar fi fost esențială pentru țară. Iar acum, într-un stadiu foarte avansat, în perioada de programare care se încheie anul viitor, situația este extrem de dificil de redresat.

Eforturile depuse de noul guvern ar putea să nu fie de ajuns. Prea mult timp a fost pierdut, România se confruntă cu pierderi enorme de bani, iar regulile UE sunt stricte: utilizați banii corect în termenul stabilit sau îi pierdeți. În plus, România se confruntă cu alte probleme la fel de grave legate de

legalitatea cheltuielilor. Comisia Europeană a descoperit multe nereguli și în ciuda avertismentelor multiple, Guvernul Boc nu le-a luat în considerare. Acest lucru a dus la inițierea de către Comisia Europeană a procedurilor de suspendare a fondurilor pentru mai multe Programe Operaționale implementate în România, făcând ca eforturile noului guvern să nu mai fie suficiente.

Ce este de făcut atunci? De fapt, acesta este momentul perfect pentru a redresa situația. Parlamentul European și Consiliul negociază noul pachet legislativ pentru perioada de programare 2014-2020 a Politicii de Coeziune, iar România trebuie să fie capabilă să se adapteze noului cadru, să fie pregătită să o pună corect în aplicare începând cu anul 2014. Totuși, trebuie să spunem că, din cauza ratei de absorbție a fondurilor Politicii de Coeziune a unor țări precum România, unele state membre fac acum presiuni pentru a reduce bugetul acestei politici. În Parlamentul European luptăm împotriva acestor tentative, dar trebuie să spunem aceste lucruri pentru a facilita înțelegerea repercusiunilor pe care le poate produce gestionarea defectuoasă a fondurilor, chiar și pe termen mai lung.

În afară de problema bugetului, vor exista modificări pe care noi, deputații europeni responsabili de două dintre aceste regulamente, vom încerca să le facem simple, eficiente și benefice pentru regiunile europene pe cât posibil, dar, așa cum am menționat anterior, toate acestea necesită o pregătire corectă din partea statelor membre.

Factorii cheie sunt reprezentați de adaptarea imediată la noile dispoziții - ceea ce înseamnă urmărirea îndeaproape a negocierilor în curs de desfășurare, în scopul anticipării schimbărilor – dar și de o bună planificare strategică, cu corectarea tuturor lipsurilor și greșelilor din trecut și cu pregătirea programelor și proiectelor care pot face cu adevărat diferența. Nu trebuie să uităm să asigurăm și resursele naționale suficiente pentru co-finanțarea națională.

De asemenea, nu trebuie să uităm de existența celor două elemente-cheie care sunt premisele pentru toate acestea. Ne referim aici la capacitatea administrativă și instituțională pe de o parte și la implicarea deplină a autorităților regionale și locale, precum și a părților interesate, pe de altă parte.

În ceea ce privește primul element, acesta este de o importanță crucială, pentru că experiența românească din trecut și exemplele provenind din alte țări arată că, fără oameni bine pregătiți, obiectivi, constanți, capabili să producă rezultate concrete, mai presus de modificările politice și nu în ultimul rând, suficient recompensați din punct de vedere economic, nu este posibil să beneficiem pe deplin de sprijinul european. Încă o dată, aceste subiecte trebuie să fie abordate de noul guvern cu multă seriozitate, astfel încât aceste condiții să fie pe deplin realizate, cel puțin în ceea ce privește noua perioadă de programare.

Pe această chestiune se lucrează și la nivelul cadrului legislativ pentru crearea *condiționalităților ex ante* prin care ne propunem să obligăm statele membre să pună în aplicare așa numitele condiții cheie pentru fiecare program pe care statul membru dorește să-l deruleze. Cel de al doilea element are o mare relevanță pentru simplul motiv că autoritățile locale și regionale sunt cele mai aproape de cetățeni, de teritoriu și cele care își cunosc cel mai bine problemele. Fără o implicare totală a acestor actori, în toate etapele, este imposibilă elaborarea și implementarea unor programe cu impact real pe teren. De asemenea, din acest punct de vedere, depunem eforturi pentru măsuri care să oblige statele membre să acționeze în acest sens și în pofida opoziției guvernelor naționale, suntem încrezători că vom reuși să ajungem la un compromis bun.

Tot ceea ce am menționat până acum poate determina o bună utilizare a fondurilor europene în multiplele lor domenii de acțiune, de la infrastructură (digitală, transport și energie) la cercetare și inovare, de la educație și ocuparea forței de muncă la incluziune socială și de la întreprinderi la mediu, doar ca să dăm câteva exemple. În ceea ce privește transportul (Rețeaua trans-europeană de transport) și mediul, trebuie să subliniem faptul că România beneficiază de un sprijin puternic din partea Fondului de Coeziune.

Și dacă cele două domenii instituționale de acțiune ale acestui fond sunt cele descrise, trebuie să spunem că depunem eforturi să ne asigurăm că putem obține o îmbunătățire majoră a zonelor unice de investiții care să permită eligibilitatea sectoarelor pe care noi le considerăm extrem de importante pentru cetățeni. Ne referim în special la proiectele legate de eficiența energetică și utilizarea energiilor regenerabile în sectorul locuințelor – pe care încercăm să-l facem eligibil, cum este cazul clădirilor și companiilor publice - și la cogenerare, încălzire și răcire precum și încălzire districtuală, elemente care sunt foarte prezente și importante în statele din Europa Centrală și de Est.

Considerăm că sprijinul acordat acestor centrale și rețelei de distribuție, chiar și cu anumite limitări necesare pentru a evita incompatibilități cu legislația europeană sectorială (Sistemul de Comercializare a Emisiilor) poate aduce îmbunătățiri în ceea ce privește eficiența acestor centrale, impactul de mediu și bineînțeles factura pentru utilizatorii finali, cetățenii. Aceeași cetățeni care sperăm noi să fie capabili – în urma simplificării regulilor, pregătirii guvernelor naționale și a unei campanii de informare – să beneficieze din plin de Politica de Coeziune și să resimtă impactul pozitiv al Uniunii Europene în viața lor.

Constanze Krehl

Coordonator al Grupului S&D în Comisia pentru Dezvoltare Regională

Raportor al Parlamentului European pentru Regulamentul privind Dispozițiile Comune

Victor Boștinaru

Membru al Comisiei pentru Dezvoltare Regională

Raportor al Parlamentului European pentru Regulamentul Fondului de Coeziune